

В.В. Ворожбіт-Горбатюк,

доктор педагогічних наук, професор кафедри історії педагогіки і
порівняльної педагогіки Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди

ОГЛЯД ПРОГРАМИ «ПЕДАГОГІКА УСПІХУ»

Робоча програма фахового семінару «Педагогіка успіху: історичний і практико-методичний аспекти» була розроблена у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди доктором педагогічних наук, професором В.В. Ворожбіт-Горбатюк для здобувачів наукового ступеня доктора філософії, галузь знань – 01 Освіта, спеціальність – 011 Науки про освіту.

Мету та завдання фахового семінару визначено таким чином. Мета: формування в здобувачів наукового ступеня доктора філософії (спеціальність 011 – Науки про освіту) системи знань про історію і практику педагогіки успіху, “механізм успішності” і створення педагогічних умов для формування спрямованості особистості на успіх; набутті умінь і навичок аналізу систем виховання в історичній проекції з позицій педагогіки успіху, виокремлення педагогічно цінних для сучасної вищої школи України ідей та досвіду формування позитивної спрямованості особистості на успіх.

Завдання: розширити знання майбутніх викладачів вищої школи з питань становлення й розвитку педагогіки успіху у світі і в Україні; сформувати уявлення про механізм успішності” і створення педагогічних умов для формування спрямованості особистості на успіх; удосконалити вміння самостійно працювати з науковою літературою та історико-педагогічними і іноземними джерелами; сприяти виробленню в майбутніх науковців умінь і навичок історико-педагогічного аналізу, порівняння, узагальнення з метою перенесення педагогічно цінного досвіду в практику роботи ВНЗ на сучасному етапі; формувати навички проведення тренінгу, творчих занять.

У результаті опанування фахового семінару здобувач докторського ступеня повинен знати: змістове наповнення понять “успіх”, “життєва успішність”, “ситуація успіху”, “досягнення успіху”; мету, завдання, зміст, принципи, методичні аспекти педагогіки успіху, історію становлення і розвитку педагогіки успіху; вміти: здійснювати ретроспективний порівняльний аналіз освітніх процесів з позицій педагогіки успіху; використовувати у процесі наукового пошуку зарубіжні і вітчизняні періодичні психолого-педагогічні видання, нормативні документи, програми, застосовувати методи наукового пізнання та методологічні підходи в історико-педагогічних дослідженнях та працювати з педагогічними джерелами.

Програма фахового семінару містить 2 модуля. Змістовий модуль 1 «Педагогіка успіху – хронологія виховних авторитетів у світовій педагогічній думці» передбачає розкриття філософсько-педагогічних коренів педагогіки успіху, аналіз цінностей християнства в історії становлення педагогіки успіху. Також передбачено аналіз елементів педагогіки успіху в педагогічних системах і концепціях педагогів Західної Європи у Нові і Новітні часи, порівняльний аналіз реформаторських педагогічних течій і принципових положень педагогіки успіху.

Змістовий модуль 2 «Становлення ідей педагогіки успіху в історії вітчизняної педагогіки» передбачає таку тематику занять.

Тема 1. Елементи педагогіки успіху в історії педагогічної думки часів Київської Русі.

1. Оптимізм – основа виховання у давніх слов'ян.
2. Елементи педагогіки успіху у давніх педагогічних пам'ятках.

Тема 2. Система козацького виховання

1. Підтримка віри у власні сили – основна ціннісна категорія українського козацького виховання.

2. Система фізичного і морального гартування козаків.

Тема 3. Елементи педагогіки успіху у педагогічній думці України 18-19 ст.

1. Ф. Прокопович і його педагогічна етика.
2. Г. Сковорода, його філософія виховання щасливої людини.
3. Духовно-моральні засади педагогічної практики шкіл у ХІХ ст.
4. К.Д. Ушинський про інтерес у навчанні як основу успіху.
5. М. Пирогов – історія успіху.
6. Успіх життєвий і професійний в життєписах українських просвітників.
7. Приклад успішної просвітницько-педагогічної діяльності Харківських науковців ХІХ ст.

Тема 4. Розробка методичних аспектів педагогіки успіху у ХХ ст.

1. А. Макаренко – принципові положення виховання відчуття захищеності особистості в колективі.
2. Гуманістичні цінності в педагогічній діяльності С.Т. Шацького.
3. В.О. Сухомлинський – методичні знахідки.
4. А. Белкін – автор книги для вчителів «Педагогіка успіху».

Тема 5. Сучасний стан розробки теоретичних і практико-методичних аспектів педагогіки успіху

1. Використання напрацювань синергетики для створення ситуацій успіху.
2. Сучасні мас-медіа: пропаганда цінностей відповідно до уподобань сучасної молоді і педагогіка успіху.

Тематичний семінар передбачає проведення тренінгових занять за такою проблематикою: «Саморозвиток особистості та її самовиховання», «Практика психічного самовдосконалення як основа оздоровчої системи», «Спрямованість особистості на успішну професійну діяльність, структура та способи формування». Також рекомендовано захист студентами творчих робіт «Програма власного саморозвитку на 2 роки».